

METODOLOGIE A VÝZKUMNÉ METODY (KSKA/MESA)

- 1) Jaké metody užívali první sociální antropologové? Co je terénní výzkum? Postupné změny metodologie (především v 60. letech 20. století). Kterí z antropologů byli průkopníci a propagátoři terénních výzkumů? Kde a kdy tyto výzkumy probíhaly? V jakém politickém kontextu?
- 2) Co je to metoda? Vztah teorie a faktu. Deduktivní a induktivní postupy. Kritéria volby metody a výzkumné strategie (kvalitativní/kvantitativní).
- 3) Epistemologie, konstruktivismus a ontologické otázky výzkumu. Generalizace, komparace, interpretace. Reliabilita a validita; variabilita a triangulace;
- 4) Dotazník a rozhovor; srovnání obou metod; druhy otázek; konstrukce otázek (možné chyby). Operacionalizace a indikátory. Uveďte vlastní zkušenost s konstrukcí výzkumných otázek.
- 5) Etnografie a zúčastněné pozorování. Metodologická zásada a limity hodnotové neutrality. Způsoby vymezení zkoumaného prostředí. Typy pozorování, typy rozhovorů.
- 6) Zpracování literatury; Jaký je postup v přípravné fázi výzkumu? Postupy při sestavení seznamu literatury. Jaký je účel studia literatury (systematický a narativní přehled); vedení evidence a kritické čtení. Jak dochází na základě studia literatury k upřesnění výzkumného záměru. Jaký má vliv na konstrukci výzkumného pole? Co je to hypotéza a výzkumná otázka.
- 7) Fáze výzkumu a tvorba vzorku. Tvorba vzorku (cílený výběr, třídy aktérů, věková kohorta). Časování a zdroje výzkumu (stacionární a longitudinální výzkum; případová studie; pilotní studie, předvýzkum). Jaké mohou být cíle a účely výzkumu? Základní a aplikovaný výzkum; zadavatelé výzkumu a ovlivnění výzkumu zadavatelem.
- 8) Vstup do terénu a sebeprezentace; získávání důvěry a získávání souhlasu; informátoři/informanti; Role výzkumníka (otevřená/skrytá) a vliv výzkumníka na zkoumané prostředí. Vliv pozice výzkumníka (insider/outsider; gender) na průběh výzkumu; problém „going native“.

9) Terénní poznámky. Způsoby a druhy pořizování záznamu; terénní deník, rozhovor a přepis rozhovoru; ovlivnění situace otevřeným pořizováním záznamu;

10) Získávání dat; kódování a analýza; interpretace a teoretická citlivost; transparentnost a reflexivita. Co jsou ona „data“?

11) Etika antropologického výzkumu. Etické kodexy; informovaný souhlas; použití záznamových zařízení; problémy skrytého výzkumu. Zajištění anonymity účastníků výzkumu. Přibližte etická dilemata antropologického výzkumu obecně i na příkladech z terénu Vašeho či terénu jiných antropologů.

12) Charakterizujte multi-lokální etnografický výzkum (*multi-sited ethnography*). Jak je utvářeno pole výzkumu v tomto přístupu? Uveďte příklad.

13) Je cílem antropologie studium lidí na okraji? Pokud ANO, vysvětlete argumenty a pokuste se obhájit toto tvrzení. Pokud NE, podpořte tento názor argumenty. Zamyslete se nad metodologickými a etickými specifiky, které se s výzkumy „mocných“ pojí.

14) Jaký je vztah mezi jazykem a naším obrazem světa? Znáte aspoň jeden způsob či metodu, jak lze zkoumat vztah mezi jazykem a naším obrazem světa? Jakými teoriemi lze tuto metodu podepřít?

15) Příklady metod výzkumu vztahů mezi jazykem a společností. Charakterizujte Labovovy sociolingvistické výzkumy vztahu mezi každodenní mluvou a sociální stratifikací. Jakým způsobem přistupuje ke zkoumání jazyka diskursivní analýza? Jak diskurs ovlivňuje sociální praxi?

16) Etnicita Romů (nebo romská kultura) jako teoreticko-metodologický problém ve výzkumech zaměřených na Romy.

17) Studium dokumentů a pramenů v antropologii. Co jsou to tzv. etnografické prameny? Jak je prováděno jejich studium a uchovávání. Co je to pramenný výzkum? Antropologické zkoumání minulosti. Metoda a přístup orální historie.

18) Výsledky výzkumu; reprezentativnost, věrohodnost a autenticita ve výsledcích výzkumu; Formulace závěrů a způsoby reprezentace; Jaké mohou být způsoby a formy zveřejnění výzkumných zjištění? Jak tyto ovlivňují společenský dosah výstupu?